

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	29 ต.ค. 2555	42	15153	3

หนอกั่ว ชื่อรังผึ้งคนล้านนา พระบัญชาการสังเกตสิ่งแวดล้อม

ว่าเรื่องด้วยผึ้งหรือผึ้ง หากเราศึกษา
กันให้ดีแล้วมีหลายรูปแบบเกี่ยวกับรังของมัน บาง
รูปเหมือนม้วนย้อยสวยงามโค้งลงมาได้รูปแบบ
เหมือนดังคนสร้าง รังบางรังย้อยห้อยลงมาคล้าย
หนอกั่วหรือโหนดแก้ว ผู้คนพากันเรียกมันว่าผึ้ง
หนอกั่วที่จะต้องเล่าถึงนิสัยของพวกมัน

ผู้คนต่างทราบกันดีว่ามวลหมู่ผึ้งหรือ
คนภาคกลางเรียกกันว่าผึ้ง มีหลากหลายสายพันธุ์
มีทั้งผึ้งรวงคือผึ้งที่สร้างรังในโพรง บางครั้งเราจึง
เรียกพวกมันว่าผึ้งโพรง หรือทางภาษาล้านนาเรียก
กันว่า ผึ้งโกถ่น ผึ้งบางชนิดสร้างรังอยู่ตามกิ่งไม้
สูง แม้แต่หน้าผา หรือบางชนิดมันพากันมาสร้าง
รังในรูเพดานของบ้านให้พวกเราได้เห็น ก็ทำให้เจ้า
ของบ้านดีใจเชื่อกันว่าผึ้งจะนำโชคลาภมาให้

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	29 ต.ค. 2555	42	15153	3

ผึ้งอีกชนิดหนึ่งเรียกกันว่ามัน หรือมัน ซึ่งเป็นผึ้งชนิดเล็กสร้างรังราวเท่าฝ่ามือ หากเราเอาน้ำมันมาจากรังเรียกกันว่าน้ำมัน จึงมีคำพูดเปรียบเทียบกับว่า หวานดั่งน้ำผึ้งน้ำมัน แต่ผึ้งชนิดนี้มันไม่ดุร้ายเท่าผึ้งที่มีรังคล้ายรูปหนอกวัว หรือ โหนกวัว

บรรพบุรุษผู้คนล้านนาใช้พะยอมภูมิปัญญาสังเกตในการสร้างรังว่าผึ้งหรือผึ้งชนิดใดสร้างรังในรูปแบบใดเหมือนดั่งผึ้งที่ทำรังคล้ายรูป

หนอกวัว พวกมันดุร้ายกว่าผึ้งชนิดอื่นๆ แม้ว่า จะเป็นผึ้งหลวงที่สร้างรังแบบม่านระย้าอย่างงดงาม

เมื่อผึ้งหนอกวัวสร้างรังที่ใดผู้คนที่ต้อง รู้จักทางหนีทีไล่และไม่กระทำใดๆที่ทำให้บรรดา ผึ้งหนอกวัวโกรธบินไล่ต่อยเอาจนหัวชุกหัวซุน แม้ แต่เปิด ไก่ หมู หมา บรรดาสัตว์เลี้ยงในบ้านพวก มันก็ไม่เว้นไล่ต่อยหรือบีบแบบปะละคะ

เมื่อผึ้งหนอกวัวไล่ต่อยต้องรีบหนีเข้าไปมุดในซุด หรือมุดในมุ้ง ปล่อยให้พวกมันบินวนเวียนรอยสุดหรือมุงจนเมื่อยพากันบินกลับรัง

ข้อห้ามเกี่ยวกับผึ้งหนอกวัวเช่นว่า ห้าม สุมูลี(บุหรี่)ให้มันได้กลิ่น หรือไปเยี่ยวรดรดโคน ต้นไม้ที่มันทำรังอยู่ หรือเอามือบอนจับก้อนหิน ปารังของพวกมัน ระวังเนื้อหมูเฮา

ภาพ รังผึ้งหนอกวัว ในแหล่งเรียนรู้ พะยอมล้านนา สวนชาปึงหินไฟ บ้านป่ารวก ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่.

...นิคม พรหมมาเทพย์...